

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Claim on memory : a political biography of Franklin D. Roosevelt, Jr., 1914-1988

Berg, E.E.W. van den

Citation

Berg, E. E. W. van den. (2006, February 1). *Claim on memory : a political biography of Franklin D. Roosevelt, Jr., 1914-1988*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4316>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4316>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Nederlandse samenvatting

Franklin D. Roosevelt, Jr. (1914–1988) ontleent zijn historische relevantie aan zijn afkomst. Hij werd geboren als derde zoon van Franklin D. Roosevelt en Eleanor Roosevelt, het invloedrijkste presidentiële paar uit de Amerikaanse (politieke) geschiedenis. Dat zijn positie als “Junior” geen doorsnee leven beloofde moge duidelijk zijn. FDR was tijdens zijn leven en zeker na zijn dood in 1945, verheven tot een mythisch figuur. FDR, Jr. had niet alleen te maken met het gewicht van deze erfenis, zijn uitgesproken politieke ambitie leidde er toe dat de ogen van alle commentatoren gericht waren op de troonpretendent.

Het presidentschap van FDR had niet alleen consequenties voor zijn opvolgers in het Witte Huis, maar ook een directe uitwerking op FDR, Jr., de politiek erfgenaam onder zijn kroost. De publieke fascinatie met de Roosevelt familie benadrukte de unieke positie waarin FDR, Jr. zich bevond. Hij nam de verantwoordelijkheid voor het beheren van de herinnering aan zijn vader en diens (politieke) wapenfeiten. De vraag is dan ook op welke manier FDR, Jr. deze erfenis beheerde en de nagedachtenis aan zijn vader interpreteerde. Deze dynamiek ging gepaard met een persoonlijke en politieke strijd waarin FDR, Jr. het evenwicht diende te bewaren tussen het verwezenlijken van politieke ambities en het beheren van de Roosevelt traditie van “public service”. Deze studie geeft antwoord op de vraag hoe FDR, Jr. een balans trachtte te vinden tussen de lusten en lasten van zijn complexe erfenis. Het laat zien op welke manier FDR, Jr. de herinnering aan zijn vader gebruikte voor politiek gewin om te voldoen aan de torenhoge verwachtingen om de Roosevelt dynastie voort te zetten.

De lotgevallen van andere presidentskinderen spraken niet bepaald in FDR, Jr.'s voordeel. Velen zaten gevangen in het keurslijf van verwachtingen dat het ambt van hun vader met zich meebracht en berustten in hun lotsbestemming als erfgenaam. Ze hadden af te rekenen met een relatief hoger gemiddeld aantal scheidingen, alcoholisme en voortijdig overlijden. Slechts een klein aantal, waaronder John Quincy Adams, de 6^e president van de Verenigde Staten, traden uit de schaduw van hun beroemde vaders. Het was veelzeggend dat de historicus Edmund Morris oordeelde, “if the greatest gift our constitution can bestow is the presidency of the United States, one of the worst curses is to be son of a chief executive.”

In vrijwel alle gevallen werden presidentskinderen dus overschaduw door hun beroemde vaders. Het leven van FDR, Jr. vormde hierop geen uitzondering. De erfenis van

zijn vader en diens nagedachtenis domineerden de politieke carrière van FDR, Jr. Zijn pogingen te voldoen aan de publieke en private verwachtingen bleven fascineren, juist omdat hij de nagedachtenis aan FDR en de Roosevelt naam claimde als een bezit dat politiek te gelde kon worden gemaakt. FDR, Jr. was ervan overtuigd dat de populariteit van zijn naam en de herinnering aan zijn vader ieder politiek ambt mogelijk zouden maken. Meer dan andere presidentskinderen, gebruikte FDR, Jr. zijn geërfd politieke kapitaal, naam en connecties dan ook om politieke ambities kracht bij te zetten en verkiezingen te winnen. Deze grenzeloze ambitie en zijn drang naar autonomie bepaalden zijn politieke loopbaan.

FDR, Jr.'s opvatting dat hij vanwege zijn afkomst recht had op een functie in de politiek, vond zijn oorsprong in zijn opvoeding. De jeugd van FDR, Jr. stond in het teken van dienstbaarheid aan de publieke zaak. Deze traditie en de publieke loopbanen van zijn ouders betekende dat FDR, Jr. opgroeide in een complexe omgeving zonder een duidelijk idee van zekerheid en veiligheid. De strijd tussen Sara, FDR en ER maakten een stabiel familieleven ook vrijwel onmogelijk. De consequentie was dat FDR, Jr. zijn politieke ambities zou bouwen op een roekeloze drang naar onafhankelijkheid en neiging tot opportunisme.

FDR, Jr.'s drijfveer was de erkenning door en waardering van het electoraat, zoals zijn zoon FDR III het formuleerde. Het gaf FDR, Jr. de zekerheid waaraan het tijdens zijn jeugd had ontbroken. De electorale waardering kreeg in 1949 zijn beslag toen FDR, Jr., in New York City, de verkiezing won voor een zetel in het Congress. De overwinning werd alom beschouwd als een tribuut aan de nagedachtenis van FDR.

Verbazingwekkend genoeg, was het FDR, Jr.'s enige electorale success. Zijn interpretatie om de herinnering aan FDR politiek te verzilveren is debet aan dit opvallende gebrek. Tijdens FDR, Jr.'s campagnes is het vervullen van de eigen politieke ambitie zijn antwoord op de vraag waar hij een politiek ambt voor wil gebruiken. Tijdens de eerste helft van de jaren vijftig bouwde hij een nationale reputatie maar miste de capaciteiten voor een dergelijke functie. Opportunisme, ongeduld en het onvermogen FDR, Jr. politiek in bedwang te houden, maken hem tot bête noir onder de machtige Democratische partijleiders. Na de dood van Eleanor in 1962 toonde FDR, Jr. meer toewijding. Hoewel hij streed met open vizier voor zaken die zijn direct politiek belang ontstegen, was zijn metamorfose uiteindelijk niet overtuigend. Roemloos ging FDR, Jr. af langs de zijdeur, nadat hij als vierde en laatste eindigde tijdens de gouverneursverkiezingen van de staat New York in 1966.

De idee dat de claim op zijn vader's herinnering politiek te gelde kon worden gemaakt, bepaalde ook de manier waarop FDR, Jr. omging met de verantwoordelijkheid als hoeder van deze erfenis. Hij gebruikte zijn pogingen de erfenis van FDR te beschermen niet alleen als springplank voor een politieke loopbaan, maar ook om zijn naam te verbinden aan troonpretendenten als Dwight Eisenhower in 1948, Averell Harriman in 1952 en John Kennedy in 1960. FDR, Jr. had een belangrijk aandeel in de succesvolle campagne en belichaamde mede daardoor de overgang van de Roosevelt naar de Kennedy dynastie. FDR, Jr. verloor daarbij wel de controle over zijn leven nadat hij de prestige

van de Roosevelt naam en erfenis in dienst stelde van JFK en zijn opvolger, Lyndon Johnson. FDR, Jr. zette zich in voor armoedebestrijding en de gelijkberechtiging van zwarte Amerikanen, gebieden waar de Roosevelt naam traditioneel in hoog aanzien stond.

Hoewel presidentiële opvolgers als Truman er ook mee worstelden, hield FDR's erfenis des te meer valkuilen in voor FDR, Jr. en zijn politieke ambities. Na zijn nederlaag in 1954 gaf de troonpretendent zelf toe dat hij met geen mogelijkheid kon voldoen aan de hooggespannen verwachtingen. Hier waren verzachtende omstandigheden voor aan te voeren. De vier termijnen van FDR betekende dat zijn dochter en vier zonen, als een van de eerste presidentskinderen, nationale beroemdheden werden. De niet aflatende aandacht van de media bepaalde deels FDR, Jr.'s "playboy" reputatie. Daarnaast speelde mee dat het politieke programma van FDR, de New Deal, aantrekkingskracht verloor doordat in de decennia na de Tweede Wereldoorlog de populariteit van liberale hervormingen afnam. Vanaf het midden van de jaren zestig domineerden conservatieve en radicaal progressieve krachten de politiek en de publieke opinie.

Een van belangrijkste oorzaken voor de tragiek van FDR, Jr.'s leven was de schaduw van zijn vader (en in mindere mate zijn moeder). Politici in de naoorlogse periode werden beoordeeld naar de maatstaven van FDR. Als politiek erfgenaam werd FDR, Jr. verantwoordelijk gesteld voor de reputatie van en herinnering aan zijn ouders. Dit had een ongelukkige paradox tot gevolg. Wanneer FDR, Jr. successen boekte, was dat dankzij zijn ouders, wanneer hij faalde was dat door eigen toedoen.

FDR Jr.'s prominente positie als troonpretendent en presidentszoon benadrukte de spanning tussen het meritocratische ideaal dat de Verenigde Staten vertegenwoordigde en de dynastieke realiteit van de historische praktijk. De Amerikaanse publieke opinie vatte het bestaan van politieke erfgenamen op als een bedreiging voor het democratische credo van gelijke kansen. Het overdragen van politieke ambten op basis van erfelijke afkomst, in plaats van verdienste, was onverenigbaar met de fundamentele gedachte van deze ideologie. Desondanks had het Amerikaanse volk al vanaf de dagen van de republiek zijn heil gezocht in een klein aantal politieke families en haar opvolgers om het land te besturen. In een land waarin het geloof in gelijke kansen voor iedereen hoogtij vierde, nam een aparte klasse, kinderen van presidenten, een bijzondere plaats in. Deze ambivalentie betekende dat politieke erfgenamen als FDR, Jr. door de publieke opinie met argwaan bekeken en beoordeeld werden.

De idee dat de claim op zijn vader's herinnering politiek verzilverd kon worden, was uiteindelijk de oorzaak van het falen van FDR, Jr.'s politieke ambities. Blunders op persoonlijk en politiek vlak versterkten deze tragische interpretatie. Het gebrek aan discipline, roekeloosheid en vermeende onaantastbaarheid ondermijnden de geloofwaardigheid van de Roosevelt erfenis. FDR, Jr. gebruikte de prestige van en nagedachtenis aan zijn ouders om een politieke loopbaan op te bouwen in plaats van deze in te zetten voor het publieke belang. Het gewicht van de erfenis drukte op zijn schouders. Het betekende eerder een vloek dan een zegen. Ondanks zijn onmiskenbaar politiek talent had FDR, Jr. de neiging zijn eigen glazen in te gooien. Zo bleef hij een ceremonieel figuur.

FDR, Jr. was een uniek politiek erfgenaam onder kinderen van Amerikaanse presi-

denten. Hij ging gebukt onder het gewicht van een dubbele erfenis. De politieke invloed van Eleanor en de concurrentie van broer James speelden een grote rol. FDR, Jr.'s claim op zijn vader's herinnering maakte hem tot een bijzondere troonpretendent. Het vasthouden aan deze "claim on memory" en de veelvuldige vraag om de prestige van de Roosevelt naam te verkopen, boden FDR, Jr. geen mogelijkheid zijn kijk op de politieke erfenis die hij beheerde, te veranderen of aan te passen. Hij was dan ook niet in staat tot enige reflectie om te leren van politieke en persoonlijke fouten. Als gevolg van de afwezigheid van een dergelijke katharsis bleef FDR, Jr. een tragische troonpretendent.

Curriculum Vitae

Erik van den Berg werd op 28 maart 1971 geboren te Nuenen. In 1990 haalde hij zijn VWO diploma aan het St.-Odulphuslyceum in Tilburg. Vanaf 1990 studeerde hij geschiedenis aan de Universiteit Leiden waar hij zich specialiseerde in de Amerikaanse geschiedenis. In het academisch jaar 1995–1996 studeerde hij aan de University of Texas in Austin en deed archiefonderzoek in de Lyndon B. Johnson Library. Hij haalde zijn doctoraal geschiedenis in augustus 1996. In het kader van een samenwerkingsovereenkomst tussen de Universiteit Leiden en het Roosevelt Study Center, werkte hij vanaf september 1997 als assistent in opleiding in Middelburg. Van september 2001 tot november 2004 was hij als junior docent verbonden aan het Instituut voor Geschiedenis van de Universiteit Utrecht. Sinds januari 2005 is hij werkzaam als educational adviser bij het Fulbright Center in Amsterdam, de naam waaronder de Netherlands America Commission for Educational Exchange (NACEE) thans opereert.